

ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงแรงงาน

0-2232-1002-3 , 0-232-1006-7

<http://www.facebook.com/Mol.anti.corruption>

www.zerocorruption.mol.go.th

anticorruption.mol@gmail.com

คู่มือ

ผลประโยชน์

ทับซ้อน

สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน

“...การจะปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริตนั้นสำคัญ เพราะว่า
ประชาชนต้องการความซื่อสัตย์สุจริต แล้วก็ถ้ามีผู้ที่ปฏิบัติงานด้วยความ
ซื่อสัตย์สุจริตนั้น ก็จะทำให้สบายใจ และสามารถที่จะปฏิบัติงานต่าง ๆ
ของประชาชนได้โดยดี ท่านจะต้องปฏิบัติงานอย่างซื่อสัตย์สุจริต
ดังกล่าวนี้ เพื่อความอยู่เย็นเป็นสุขของประเทศชาติ...”

พระบรมราโชวาท

*พระราชทานแก่ข้าราชการพลเรือน เนื่องในวันข้าราชการพลเรือน
วันจันทร์ที่ ๑ เมษายน ๒๕๔๕*

ผู้ที่ทำงานให้เกิดประโยชน์แก่ส่วนรวมย่อมเป็นคุณแก่ตนด้วย
ผู้ที่ทำงานโดยเห็นแก่ตัวเบียดเบียนประโยชน์ส่วนรวม ย่อมบ่อนทำลาย
ความมั่นคงของชาติและที่สุดก็จะเอาตัวไม่รอด ข้าราชการทุกคนจึงต้องทำงาน
ทุกอย่างด้วยสติสำนึกถึงหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติเพื่อส่วนรวมอยู่เสมอ

พระบรมราโชวาท

*พระราชทานแก่ข้าราชการพลเรือน เนื่องในวันข้าราชการพลเรือน
วันศุกร์ที่ ๒ เมษายน ๒๕๔๕*

คุณธรรมที่พึงประสงค์สำหรับสังคมไทย

- พออยู่พอกิน
- ไม่เบียดเบียนผู้อื่น
- รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง
- มีเหตุผล
- มีความสงบ

- มีความรับผิดชอบ
- ปฏิบัติตามกติกาขององค์กรและสังคม
- ปฏิบัติตามจริยธรรม จรรยาบรรณ
- เคารพกฎหมาย

พอเพียง

วินัย

สุจริต

จิตอาสา

- ซื่อสัตย์ ยึดมั่นในความถูกต้อง
- ต่อต้านการทุจริต
- มีความเที่ยงธรรม
- คิดดี พูดดี ทำดี

- สร้างประโยชน์เพื่อผู้อื่น สังคม และประเทศ
- มีความเอื้ออาทรต่อผู้อื่น
- กตัญญูต่อผู้มีพระคุณและแผ่นดิน

หลักธรรมาภิบาล กระทรวงแรงงาน 7 ประการ

เป็นธรรม

มีใจสุจริต ซื่อสัตย์ แยกเรื่องส่วนตัวออกจากเรื่องงาน
นึกผลประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน

โปร่งใส

ตรวจสอบได้และมีความชัดเจนทุกขั้นตอน

ปรับปรุง

ไม่เลือกปฏิบัติและมีความโปร่งใส

วางระบบการทำงานโดยใช้อำนาจให้น้อยที่สุด

ประสิทธิผล

มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน ทำงานให้เสร็จตามกำหนด

ประหยัด

ใช้ทรัพยากรของทางราชการให้คุ้มค่า
บริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีจำกัด ให้เกิดประโยชน์คุ้มค่า

เปิดโอกาส

เปิดโอกาสให้ผู้ได้บังคับบัญชาเข้ามามีส่วนร่วมในการรับรู้

เป็นต้นแบบ

ผู้บังคับบัญชาต้องวางตัวและปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่าง
ที่ดีแก่ผู้ได้บังคับบัญชา ในเรื่องความสุจริต

กระทรวงแรงงานรวมพลังด้านทุจริต

โดยยึดหลัก

4 ม.

1

ไม่จ่าย

2

ไม่รับ

3

ไม่ยอม

4

ไม่เพิกเฉย

“ คำนำ ”

รัฐบาลภายใต้การนำของ พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้ให้ความสำคัญกับการผลักดันให้การป้องกัน และปราบปรามการทุจริตเป็นวาระแห่งชาติ และรัฐบาลได้แถลงนโยบาย 11 ด้าน อันรวมถึงประเด็นเรื่อง การส่งเสริมการบริหารราชการแผ่นดินที่มีธรรมาภิบาลและการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐ โดยจัดระบบอัตรากำลังและปรับปรุงค่าตอบแทนบุคลากรภาครัฐให้เหมาะสมและเป็นธรรม ยึดหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี เพื่อสร้างความเชื่อมั่นวางใจในระบบราชการ เสริมสร้างระบบคุณธรรม รวมทั้งปรับปรุงและจัดให้มีกฎหมายที่ครอบคลุมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และการมีผลประโยชน์ทับซ้อนในภาครัฐทุกระดับ เพื่อตอบสนองนโยบายรัฐบาลและเพื่อนำเครื่องมือการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐสู่การปฏิบัติโดยเฉพาะการกระทำที่เอื้อต่อการมีผลประโยชน์ทับซ้อนของเจ้าหน้าที่ในหน่วยงาน

กระทรวงแรงงาน เห็นถึงความสำคัญของการจัดทำคู่มือการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนเล่มนี้ และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนเล่มนี้จะเป็นประโยชน์ในการเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจแก่ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ให้เกิดความตระหนักถึงปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบ รวมทั้งเป็นข้อมูลให้ผู้สนใจได้ศึกษา เพื่อเป็นพื้นฐานการปฏิบัติตนในการร่วมสร้างสังคมไทยให้เป็นสังคมที่ใสสะอาด ปราศจากการทุจริตคอร์รัปชัน สอดคล้องกับนโยบายรัฐบาลในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในภาครัฐ และยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ระยะที่ 3 (พ.ศ. 2560 - 2564) ซึ่งกำหนดวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยใสสะอาด ไทยทั้งชาติต้านทุจริต” (Zero Tolerance & Clean Thailand) อันจะนำมาซึ่งการลดระดับการทุจริตประพฤติมิชอบให้เทียบเท่าระดับมาตรฐานสากลได้ต่อไป

ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต

กระทรวงแรงงาน

“ สารบัญ ”

	หน้า
1. ความหมายของผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of Interests)	3
- 7 รูปแบบ : ผลประโยชน์ทับซ้อน	7
- 4 หลัก : ในการจัดการผลประโยชน์ทับซ้อน	9
2. ตัวอย่างพฤติกรรมที่เข้าข่ายผลประโยชน์ทับซ้อนหรือ เข้าข่ายความขัดแย้งข้อปฏิบัติหลักสำหรับสังคมคุณธรรม	11
3. มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน	17
- พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน และปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2558	18
- ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน	23
4. แนวทางปฏิบัติเพื่อป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน	
- การให้ - การรับของขวัญและผลประโยชน์	26
- ข้อควรระวังในการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง	34
5. ข้อปฏิบัติหลักสำหรับสังคมคุณธรรม	37
6. การเสริมสร้างระบบธรรมาภิบาลในการบริหารภาครัฐ	41

คู่มือ

ผลประโยชน์
ทับซ้อน

1

ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงแรงงาน

คู่มือ

ผลประโยชน์
ทับซ้อน

2

ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงแรงงาน

ความหมายของผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of Interests)

คู่มือ
ผลประโยชน์
ทับซ้อน

3

ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงแรงงาน

ผลประโยชน์ทับซ้อน

ผลประโยชน์ทับซ้อนหรือความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตัวและผลประโยชน์ส่วนรวมหรือผลประโยชน์ขัดกันหมายถึงการที่เจ้าหน้าที่รัฐปฏิบัติหน้าที่โดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนตัวหรือพวกพ้องเป็นหลักซึ่งถือเป็นความผิดเชิงจริยธรรม และเป็นความผิดขั้นแรกที่จะนำไปสู่การทุจริต

สำนักงาน ก.พ. ได้นิยามความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ทับซ้อนและผลประโยชน์ส่วนรวม (Conflict of Interests) หมายถึง สถานการณ์หรือการกระทำที่บุคคลไม่ว่าจะเป็นนักการเมือง ข้าราชการ พนักงาน บริษัท หรือผู้บริหารมีผลประโยชน์ส่วนตัวมากจนมีผลต่อการตัดสินใจหรือการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งหน้าที่ที่บุคคลนั้นรับผิดชอบอยู่ และส่งผลกระทบต่อประโยชน์ของส่วนรวม กล่าวคือ การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐตัดสินใจหรือปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งของตนอันก่อให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองหรือพวกพ้อง มากกว่าประโยชน์ส่วนรวม ซึ่งการกระทำดังกล่าวจะเกิดขึ้นอย่างรู้ตัวหรือไม่รู้ตัว ทั้งเจตนาและไม่เจตนาในรูปแบบที่หลากหลาย จนกระทั่งกลายเป็นธรรมเนียมปฏิบัติที่ไม่เห็นว่าเป็นความผิด ตัวอย่างการกระทำดังกล่าว มีให้เห็นได้มากในสังคมส่งผลให้บุคคลนั้นขาดการตัดสินใจที่เที่ยงธรรม เนื่องจากการยึดผลประโยชน์ส่วนตัวเป็นหลักได้ส่งผลเสียหายให้เกิดขึ้นกับประเทศชาติก่อให้เกิดการกระทำที่ผิดจริยธรรม และจรรยาบรรณของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ต้องคำนึงถึงประโยชน์สาธารณะแต่ทำหน้าที่กลับตัดสินใจหรือปฏิบัติหน้าที่โดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนตัวหรือพวกพ้องเป็นหลัก

คู่มือ
ผลประโยชน์
ทับซ้อน

4

ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงแรงงาน

ความขัดแย้ง Conflict

สถานการณ์ที่ขัดกัน ไม่ลงรอยเป็นเหตุการณ์อันเกิดขึ้น เมื่อบุคคลไม่สามารถตัดสินใจกระทำอย่างใดอย่างหนึ่ง ความขัดแย้งอาจเกิดขึ้นได้จากความไม่ลงรอยกันในเรื่องความคิด แนวทางปฏิบัติหรือผลประโยชน์

ผลประโยชน์ส่วนตัว Private Interest

เป็นผลตอบแทนที่บุคคลได้รับโดยเห็นว่ามีคุณค่า ที่จะสนองตอบความต้องการของตนเองหรือของกลุ่มที่ตนเองเกี่ยวข้อง ผลประโยชน์เป็นสิ่งจูงใจให้คนเรามีพฤติกรรมต่างๆ เพื่อสนองความต้องการทั้งหลาย

ผลประโยชน์ส่วนรวมหรือผลประโยชน์สาธารณะ Public Interest

สิ่งใดก็ตามที่ให้ประโยชน์สุขแก่กลุ่มบุคคลทั้งหลายในสังคมผลประโยชน์สาธารณะยังหมายถึงหลักประโยชน์ต่อมวลสมาชิกในสังคม พฤติกรรมที่เข้าข่ายผลประโยชน์ทับซ้อน เจ้าหน้าที่ของรัฐควรมีจิตสำนึกในการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม มากกว่าประโยชน์ส่วนตนเสมอ

คู่มือ

ผลประโยชน์
ทับซ้อน

5

แนวคิดของนักวิชาการ

ให้ความหมายของผลประโยชน์ทับซ้อนไว้ 4 ประการ

1

ความหมายอย่างกว้างหมายรวมถึงการปฏิบัติงานตามตำแหน่งหน้าที่ที่รับผิดชอบต่อหน่วยงานหรือองค์การหรือต่อส่วนรวมแต่ดำเนินการตัดสินใจปฏิบัติหน้าที่โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของตนเอง ครอบครัว และเพื่อนฝูง

2

ผลประโยชน์ทับซ้อนสามารถเกิดขึ้นได้ทั้งในหน่วยงาน ภาครัฐ องค์กรธุรกิจ สถาบันการศึกษา องค์กรพัฒนาเอกชน และองค์กรวิชาชีพต่างๆ โดยสามารถเกิดขึ้นได้ทั้งในระดับนโยบายของชาติ หน่วยงานราชการ และองค์กรในระดับท้องถิ่น ดังนั้นผลประโยชน์ทับซ้อนจึงมีมูลค่าความเสียหายตั้งแต่ไม่กี่ร้อยบาทไปจนถึงนับหมื่นล้านบาท และในบางกรณีความเสียหายมิได้ปรากฏออกมาในรูปของที่เป็นวัตถุโดยตรง แต่ยังรวมถึงผลประโยชน์มิใช่วัตถุอีกด้วย

3

ผลประโยชน์ทับซ้อนมิได้จำกัดเฉพาะผลประโยชน์ของบุคคลเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการมือคดในการตัดสินใจหรือดำเนินการ อันมุ่งตอบสนองต่อผลประโยชน์ของหน่วยงานอีกหน่วยงานหนึ่งด้วย เช่น การที่บุคคลดำรงตำแหน่งซ้อนกันทั้งสองหน่วยงาน อันก่อให้เกิดการทำบทบาทที่ขัดแย้งกัน และมีการใช้อำนาจหน้าที่ของหน่วยงานหนึ่งไปรับใช้ผลประโยชน์ของอีกหน่วยงานหนึ่ง

4

“การฉ้อราษฎร์บังหลวง” และ “การคอร์รัปชัน เชิงนโยบาย” (Policy Corruption) ต่างก็เป็นรูปแบบหนึ่งของผลประโยชน์ทับซ้อน เนื่องจากทั้งสองรูปแบบต่างเป็นการใช้ตำแหน่งหน้าที่สำหรับมุ่งตอบสนองต่อผลประโยชน์ส่วนตัวและ/หรือพรรคพวก

คู่มือ

ผลประโยชน์
ทับซ้อน

6

ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงแรงงาน

7 รูปแบบ : ผลประโยชน์ทับซ้อน

1. การรับผลประโยชน์ต่าง ๆ (ACCEPTANCE OF BENEFIT)

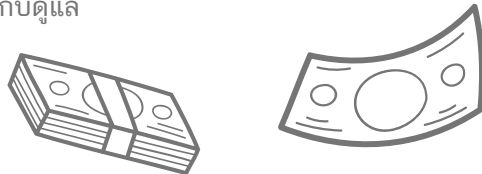
คือ การรับของขวัญและความสะดวกสบายที่เกินความเหมาะสม อาจส่งผลกระทบต่อคนในการปฏิบัติงานในหน้าที่ การรับของขวัญมีในรูปแบบ เช่น การลดราคาของ เงินสนับสนุน เงินที่ลูกค้าของหน่วยงานบริจาคให้ การเลี้ยงอาหารอย่างฟุ่มเฟือย สิ่งเหล่านี้จะมีผลต่อผู้รับ และทำให้เจ้าหน้าที่ตัดสินใจเอนเอียงในลักษณะที่เอื้อประโยชน์ต่อผู้ให้ของขวัญนั้น

2. การทำธุรกิจกับตนเอง (Self Dealing)

คือ การหาประโยชน์ให้กับตนเอง ครอบครัวหรือพวกพ้องจากตำแหน่งหน้าที่ เป็นการใช้จ่ายตำแหน่งหน้าที่เพื่อตนเองหรือเป็นคู่สัญญากับหน่วยงานตนเอง เช่น มีส่วนได้ส่วนเสียในสัญญาที่ทำกับหน่วยงานต้นสังกัด

3. การทำงานหลังออกจากตำแหน่งหน้าที่สาธารณะหรือหลังเกษียณไปแล้ว (Post Employment)

คือ การทำงานหลังออกจากงานเดิม โดยใช้ความรู้ ประสบการณ์ หรืออิทธิพลจากที่เคยดำรงตำแหน่งมาทำงาน หรือเอาประโยชน์ให้กับตนเองหรือพวกพ้อง เช่น ลาออกจากหน่วยงานไปทำงานในหน่วยงานที่ดำเนินธุรกิจประเภทที่ตนเองเคยมีอำนาจควบคุมกำกับดูแล

คู่มือ
ผลประโยชน์
ทับซ้อน

4. การทำงานพิเศษ (Outside Employment or Moonlighting)

คือ การเป็นที่ปรึกษาและการจ้างงานให้แก่ตนเองรวมถึงการใช้ตำแหน่งสถานภาพการทำงานสาธารณะ ในการที่จะเข้าไปเป็นนายจ้างของภาคเอกชน หรือเป็นเจ้าของเอง ตลอดจนการใช้เครื่องมือเครื่องใช้ของรัฐในการทำงานพิเศษภายนอก เช่น ตั้งบริษัทดำเนินการธุรกิจที่แข่งขันหรือรับงานจากต้นสังกัด

5. การใช้สมบัติของหน่วยงานเพื่อประโยชน์ส่วนตัว (Using Employer's Property for Private Usage)

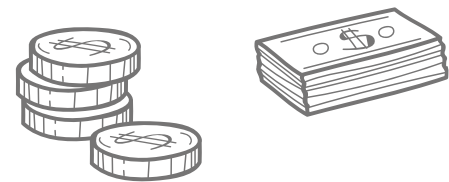
เช่น การนำทรัพย์สินของหน่วยงานไปใช้ส่วนตัว

6. การรับรู้ข้อมูลภายใน (Inside Information)

คือ การที่เจ้าหน้าที่ของรัฐรู้เห็นในข้อมูลลับของทางการ นำข้อมูลไปเปิดเผยเพื่อรับสิ่งตอบแทนที่เป็นประโยชน์ในรูปของเงินหรือประโยชน์อื่น ๆ หรือนำข้อมูลไปเปิดเผยให้แก่ญาติหรือพวกพ้องและแสวงหาผลประโยชน์จากข้อมูลเหล่านั้น เช่น เจ้าหน้าที่ของรัฐได้รับทราบข้อมูลภายในโครงการตัดถนนจึงบอกญาติพี่น้องไปซื้อที่ดินบริเวณโครงการเพื่อนำมาขายให้กับราชการในราคาสูง

7. การนำโครงการสาธารณะลงในเขตเลือกตั้งเพื่อประโยชน์ทางการเมือง (Pork Barreling)

เช่น การที่รัฐมนตรีอนุมัติโครงการไปลงพื้นที่หรือในบ้านเกิดของตนเอง หรือการใช้งบสาธารณะในการหาเสียง

คู่มือ
ผลประโยชน์
ทับซ้อน

4 หลัก

ในการจัดการผลประโยชน์ทับซ้อน

1. ปกป้องผลประโยชน์สาธารณะ

การทำเพื่อผลประโยชน์ของสาธารณะเป็นหน้าที่หลัก เจ้าหน้าที่ที่ต้องตัดสินใจและให้คำแนะนำภายในกรอบกฎหมาย และนโยบาย จะต้องทำงานในขอบเขตหน้าที่ พิจารณาความถูกต้องไม่ให้ผลประโยชน์ส่วนตนมาแทรกแซง รวมถึงความเห็นหรือทัศนคติส่วนบุคคล ปฏิบัติต่อบุคคลอย่างเป็นกลาง ไม่มีอคติลำเอียง ทั้งนี้เจ้าหน้าที่ไม่เพียงปฏิบัติตามกฎหมายเท่านั้นแต่ต้องมีจริยธรรมด้วย

2. สนับสนุนความโปร่งใสและพร้อมรับผิด

ต้องเปิดเผยและจัดการที่โปร่งใส นั่นคือเปิดโอกาสให้ตรวจสอบและมีความพร้อมรับผิด มีวิธีการต่างๆสร้างความเชื่อมั่นแก่ประชาชนผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

3. ส่งเสริมความรับผิดชอบส่วนบุคคลและปฏิบัติตนเป็นแบบอย่าง

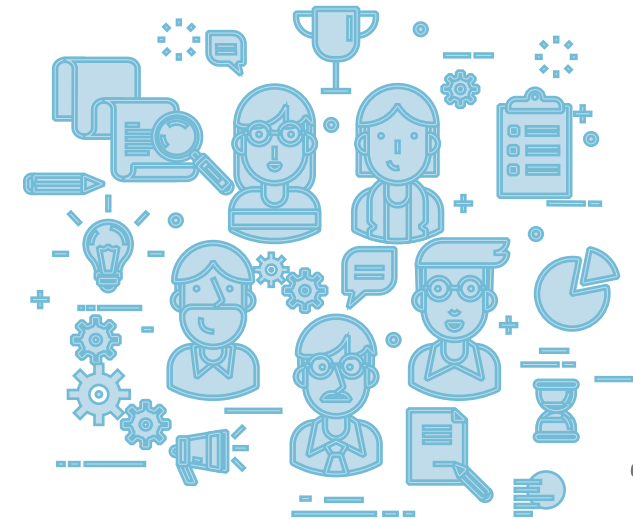
การปฏิบัติตนที่ยึดหลักคุณธรรมและความเป็นมืออาชีพของเจ้าหน้าที่และองค์กร การจัดการต้องอาศัยข้อมูลนำเข้าจากทุกระดับในองค์กร ฝ่ายบริหารต้องรับผิดชอบต่อเรื่องการสร้างระบบและนโยบายและเจ้าหน้าที่ที่มีความรับผิดชอบ ต้องระบุผลประโยชน์ทับซ้อนที่ตนมี และต้องจัดการกับเรื่องส่วนตนเพื่อหลีกเลี่ยงผลประโยชน์ทับซ้อนมากที่สุดเท่าที่ทำได้ โดยเฉพาะผู้บริหารก็ต้องเป็นแบบอย่างด้วย

4. สร้างวัฒนธรรมองค์กร

ผู้บริหารต้องสร้างสภาพแวดล้อมเชิงนโยบายที่ช่วยสนับสนุนการตัดสินใจในเวลาที่มิประเด็นผลประโยชน์ทับซ้อนเกิดขึ้น และการสร้างวัฒนธรรมแห่งความซื่อตรงต่อหน้าที่ซึ่งต้องอาศัยวิธีการดังนี้

- ให้ข้อเสนอแนะและการฝึกอบรมเจ้าหน้าที่เพื่อส่งเสริมความเข้าใจเกี่ยวกับกฎเกณฑ์และการปฏิบัติ รวมถึงการใช้กฎเกณฑ์ที่มีในสภาพแวดล้อมการทำงาน
- ส่งเสริมให้มีการสื่อสารอย่างเปิดเผยและมีการเสวนาแลกเปลี่ยน เพื่อให้เจ้าหน้าที่สบายใจในการเปิดเผยและหารือเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อนในที่ทำงาน
- ป้องกันไม่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อนที่เจ้าหน้าที่เปิดเผยรั่วไหลเพื่อมิให้มีผู้นำไปใช้ในทางที่ผิด
- ให้เจ้าหน้าที่มีส่วนร่วมในการพัฒนาและปรับปรุงนโยบายและกระบวนการจัดการผลประโยชน์ทับซ้อน เพื่อให้รู้สึกเป็นเจ้าของและปฏิบัติตาม

คู่มือ

ผลประโยชน์
ทับซ้อน

คู่มือ

ผลประโยชน์
ทับซ้อน

ตัวอย่างพฤติกรรมที่เข้าข่าย ผลประโยชน์ทับซ้อน หรือ เข้าข่ายความขัดแย้ง

กรณีตัวอย่างตามประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน 3 เรื่อง เป็นเหตุการณ์ทางจริยธรรมที่เกิดขึ้นในหน่วยงาน และวิธีการจัดการ เมื่อเผชิญปัญหาทางจริยธรรม โดยจำลองสถานการณ์ การปฏิบัติ ราชการที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดตามประมวลจริยธรรมฯ ข้าราชการสามารถทำได้หรือไม่ เสี่ยงต่อการประพฤติดิตตามประมวล จริยธรรมฯ ข้อใดพร้อมแนวปฏิบัติเมื่อเกิดสถานการณ์นั้นๆ ขึ้นกับตัวเอง

1. กล้าแย้งในเรื่องที่ไม่ถูกต้อง

2. การใช้ความสัมพันธ์ส่วนตัวโดยมิชอบ

3. ของขวัญปีใหม่

คู่มือ

ผลประโยชน์
ทับซ้อน

11

ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงแรงงาน

คู่มือ

ผลประโยชน์
ทับซ้อน

12

ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงแรงงาน

เรื่องที่ 1 กล้าแย้งในเรื่องที่ไม่ถูกต้อง

นายประหยัด ประธานคณะกรรมการจัดซื้อครุภัณฑ์ ในหน่วยงานราชการ ได้วางแผนและออกเกณฑ์การจัดซื้อครุภัณฑ์เพื่อผลประโยชน์ของบริษัทที่เขาเป็นหุ้นส่วนอย่างลับๆ นายอุทิศ ผู้ใต้บังคับบัญชาของนายประหยัดตรวจพบเข้า จึงต้องการที่จะรักษาผลประโยชน์ของทางราชการไว้

การที่นายอุทิศมีความคิดเห็นคัดค้านผู้บังคับบัญชาในที่ประชุม โดยยึดมั่นในหลักการและความถูกต้องเป็นสิ่งสำคัญ ถือว่าเป็นการปฏิบัติตาม *ประมวลจริยธรรมฯ* ข้อ 3 (4) ซึ่งนอกจากคัดค้านแล้ว ควรจัดทำบันทึกคำคัดค้านของตนไว้ในรายงานการประชุม หรือในเรื่องนั้นแล้วแต่กรณี เพื่อให้สามารถเป็นหลักฐานป้องกันการมีส่วนร่วมรู้เห็นในการกระทำดังกล่าว นอกจากนี้ นายอุทิศยังมีการกระทำที่สอดคล้องกับ *ประมวลจริยธรรมฯ* ข้อ 4 (3) กล่าวคือ ได้ตรวจพบว่าหลักเกณฑ์การจัดซื้อครุภัณฑ์ที่กำหนดนั้น อาจมีการ *“ลือคสเปค”* โดยไม่ทราบมาก่อนว่าบริษัทที่มายื่นเป็นบริษัทที่นายประหยัดผู้บังคับบัญชามีส่วนได้ส่วนเสีย แสดงถึงการเป็นผู้มีความละเอียด รอบคอบ มีความรับผิดชอบและใช้ดุลยพินิจในการตัดสินใจอย่างตรงไปตรงมา ตามข้อมูลหลักฐานที่ปรากฏ

ส่วนนายประหยัด ถือว่าได้กระทำฝ่าฝืน *ประมวลจริยธรรม ข้อที่ 6 (3)* ที่ว่าต้องไม่เสนอหรืออนุมัติโครงการ การดำเนินการ หรือการทำนิติกรรม หรือสัญญา ซึ่งตนเองหรือบุคคลอื่นจะได้รับประโยชน์อันมิควรได้โดยชอบด้วยกฎหมาย เหตุเพราะได้มีการวางแผนออกกฎเกณฑ์การจัดซื้อครุภัณฑ์ เพื่อให้บริษัทที่ตนเองเป็นหุ้นส่วนได้ผลประโยชน์ จึงถือว่าเป็นการแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบและเป็นการกระทำที่ขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม

คู่มือ

ผลประโยชน์
กับชื่อน

13

ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงแรงงาน

14

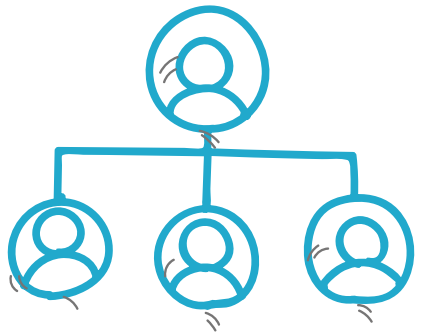
ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงแรงงาน

คู่มือ

ผลประโยชน์
กับชื่อน

เรื่องที่ 2 การใช้ความสัมพันธ์ส่วนตัวโดยมิชอบ

เสรีได้รับการเสนอราคาพิเศษสำหรับค่าประกันรถยนต์ใหม่ 30 คันของหน่วยงานที่รับผิดชอบอยู่จากพรทิพย์ลูกพี่ลูกน้องของเขา พร้อมข้อเสนอการบริการประกันรถฟรีให้กับรถยนต์ส่วนบุคคลของเสรี

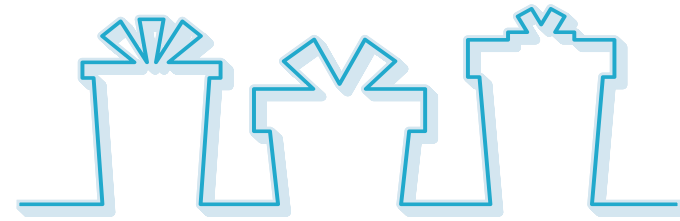
จากตัวอย่างสอดคล้องกับประมวลจริยธรรมฯ ข้อ 5 ที่ว่าด้วยการแยกแยะเรื่องส่วนตัวออกจากตำแหน่งหน้าที่ นายเสรีทำถูกถ้าไม่รับข้อเสนอของพรทิพย์ และพรทิพย์ส่งเรื่องตามขั้นตอน เพราะการใช้ความสัมพันธ์ส่วนตัวมาประกอบการใช้ดุลยพินิจให้คุณให้โทษแก่บุคคลนั้นๆ ถือเป็น การฝ่าฝืนประมวลจริยธรรมฯ ข้อ 5 (1) และต้องยึดประโยชน์ของทางราชการ และประโยชน์ส่วนรวม ตามข้อ 5 (5)

คู่มือ

ผลประโยชน์
ทับซ้อน

15

ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงแรงงาน

เรื่องที่ 3 : ของขวัญปีใหม่

วิชัยผู้ประมุขงานสร้างตึกสำนักงานของสถานที่ราชการแห่งหนึ่งเดินทางมาเพื่ออวยพรปีใหม่ให้กับนายชื้อสตัย รองอธิบดีผู้ดูแลโครงการสร้างตึกที่นายวิชัยเคยประมูลได้ นายวิชัยยื่นกระเช้าผลไม้ พร้อมกับคะยั้นคะยอให้นายวิชัยรับซองเงินสดที่เป็นสินน้ำใจเล็กน้อยสำหรับเพื่อนๆข้าราชการในส่วนที่ดูแลโครงการนี้ ให้นำไปแบ่งกัน

ถึงแม้ว่าประชาชนมีความตั้งใจที่จะนำของขวัญมาให้ข้าราชการตามธรรมเนียมปฏิบัติ แต่ต้องระวังมูลค่าของของขวัญแต่ละราย จะต้องไม่เกิน 3,000 บาท ตามมติของคณะกรรมการ ป.ป.ช. กำหนดไว้ หากท่านไม่ทราบที่มาราคา หรือไม่แน่ใจว่าของขวัญชิ้นนั้นๆ จะรับไว้ได้หรือไม่ ท่านไม่ควรรับของขวัญนั้น สอดคล้องตามประมวลจริยธรรมฯ ข้อ 6 (1) คือข้าราชการต้องละเว้นจากการแสวงประโยชน์ที่มีขอบโดยเฉพะไม่เรียกร้องหรือยอมรับของขวัญของตนเองรับให้ญาติ หรือให้คนอื่นรับแทนตน ไม่ว่าจะก่อนหรือหลังการปฏิบัติหน้าที่ ยกเว้นเป็นการให้โดยธรรมเนียมปฏิบัติ หรือที่ให้ตามประเพณีอย่างเหมาะสมแก่บุคคลทั่วไป

คู่มือ

ผลประโยชน์
ทับซ้อน

16

ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงแรงงาน

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่า
ด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับ
การป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อน

คู่มือ
ผลประโยชน์
ทับซ้อน

ใคร? อยู่ภายใต้บังคับ มาตรา 100

1 นายกรัฐมนตรี

2 รัฐมนตรี

3 ผู้บริหารขององค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น

4 รองผู้บริหารขององค์กร

คู่มือ
ผลประโยชน์
ทับซ้อน

การบังคับใช้

ห้ามมิให้เจ้าหน้าที่ของรัฐตำแหน่งดังกล่าวและหรือคู่สมรสหรือ
กรณีพ้นตำแหน่งยังไม่ถึง 2 ปี ดำเนินกิจการ ดังต่อไปนี้

- (1) เป็นคู่สัญญาหรือมีส่วนได้เสียในสัญญาที่ทำกับหน่วยงานของรัฐ
ที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นปฏิบัติหน้าที่ในฐานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งมีอำนาจ
กำกับ ดูแล ควบคุม ตรวจสอบ หรือดำเนินคดี
- (2) เป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทที่เข้าเป็นคู่สัญญากับ
หน่วยงานของรัฐที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นปฏิบัติหน้าที่ในฐานะที่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ
ซึ่งมีอำนาจกำกับดูแล ควบคุม ตรวจสอบ และดำเนินคดี เจ้าหน้าที่ของรัฐตำแหน่งใด
ต้องห้ามมิให้ดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการป้องกัน
และปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
- (3) รับสัมปทานหรือคงไว้ซึ่งสัมปทานจากรัฐ หน่วยงานราชการ หน่วยงานของรัฐ
รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น หรือเข้าเป็นคู่สัญญากับรัฐ หน่วยงานราชการ
หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่น อันมีลักษณะเป็นการผูกขาด
ตัดตอน ทั้งนี้ ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม หรือเป็นหุ้นส่วนหรือผู้ถือหุ้นในห้างหุ้นส่วน
หรือบริษัทที่รับสัมปทานหรือเข้าเป็นคู่สัญญาในลักษณะดังกล่าว
- (4) เข้าไปมีส่วนได้เสีย ในฐานะเป็นกรรมการ ที่ปรึกษา ตัวแทน
พนักงานหรือลูกจ้างในธุรกิจของเอกชน ซึ่งอยู่ภายใต้การกำกับ ดูแล ควบคุม
หรือตรวจสอบ ของหน่วยงานของรัฐ ที่เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นสังกัดอยู่หรือปฏิบัติ
หน้าที่ในฐานะ เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งโดยสภาพของผลประโยชน์ของธุรกิจของ
เอกชนนั้น อาจขัดหรือแย้งต่อประโยชน์ส่วนรวม หรือประโยชน์ทางราชการ หรือ
กระทบต่อความมีอิสระในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้น

คู่มือ

ผลประโยชน์
ทับซ้อน

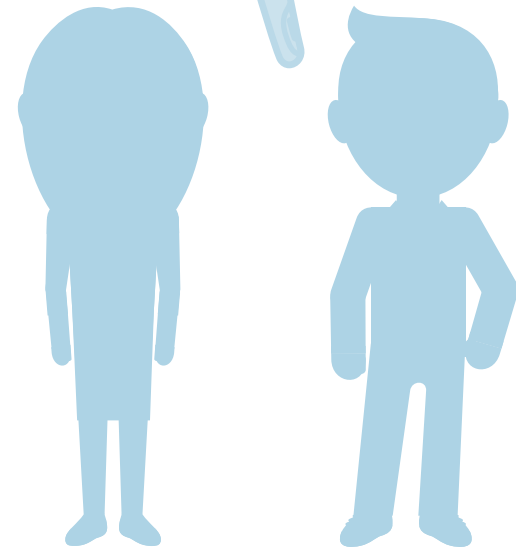
19

ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงแรงงาน

การห้ามมิให้รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด

ใคร? อยู่ภายใต้บังคับ มาตรา 103

เจ้าหน้าที่รัฐทุกตำแหน่ง

คู่มือ

ผลประโยชน์
ทับซ้อน

20

ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงแรงงาน

การบังคับใช้

ตามมาตรา 103 แห่งกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกัน
และปราบปรามการทุจริต

1. เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ
2. ห้าม รับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด
3. จากบุคคล นิติบุคคล(บริษัท ห้างหุ้นส่วนจำกัด สมาคม ฯลฯ)
(หลักเกณฑ์ตามข้อ 1 ข้อ 2 และข้อ 3 ใช้บังคับกับผู้ที่พ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ
มาแล้วยังไม่ถึง 2 ปีด้วย)

หลักเกณฑ์

เจ้าหน้าที่ของรัฐจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด
ได้ จะต้องเป็นกรณีที่มีกฎหมายหรือกฎข้อบังคับที่ออกโดย
อาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายอนุญาตให้รับได้
เจ้าหน้าที่ของรัฐจะรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยา
ตามหลักเกณฑ์และจำนวนที่คณะกรรมการป.ป.ช.กำหนดได้ดังนี้

1. จากญาติที่ให้โดยเสนหา ตามจำนวนที่เหมาะสม
2. จากบุคคลอื่นที่ไม่ใช่ญาติ ซึ่งมีราคาหรือมูลค่าในการรับจาก
แต่ละบุคคล แต่ละโอกาสไม่เกิน 3,000 บาท
3. การให้ที่เป็นการให้ในลักษณะให้กับบุคคลทั่วไป เช่น มูลนิธิ
แห่งหนึ่งแจกของให้กับประชาชนทั่วไปคนละ 5,000 บาท
โดยไม่ได้เลือกเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือผู้ใดผู้หนึ่ง

คู่มือ

ผลประโยชน์
กับข้อ

21

ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงแรงงาน

กรณีมีความจำเป็นต้องรับไว้

เพื่อรักษาไมตรี ต้องรายงานผู้บังคับบัญชาทันทีเพื่อวินิจฉัยว่าจำเป็น
เหมาะสมที่จะรับเป็นสิทธิของตนหรือไม่

ถ้าผู้บังคับบัญชา มีคำว่าไม่สมควรรับ ก็ให้คืนแก่ผู้ให้ทันที ถ้าคืนไม่ได้ก็ส่งมอบ
ให้เป็นสิทธิของหน่วยงาน (เมื่อดำเนินการแล้วถือว่าเจ้าหน้าที่ไม่เคยรับทรัพย์สินนั้น)

ผู้ฝ่าฝืนมีโทษทางอาญา ดังนี้

1. จำคุกไม่เกิน 3 ปี หรือ
2. ปรับไม่เกิน 6,000 บาท หรือ
3. ทั้งจำทั้งปรับ

และให้ถือเป็นความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่หรือกระทำ
ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่

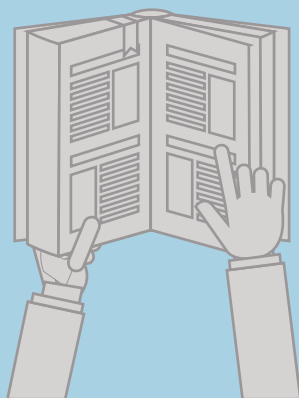
คู่มือ

ผลประโยชน์
กับข้อ

22

ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงแรงงาน

ประมวลจริยธรรม ข้าราชการพลเรือน

คู่มือ
ผลประโยชน์
ทับซ้อน

23

ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงแรงงาน

ประมวลจริยธรรมข้าราชการ

ได้กำหนดแนวทางให้ข้าราชการประพฤติปฏิบัติรวม 10 ข้อ

1. ต้องยึดมั่นในจริยธรรมและยืนหยัดกระทำในสิ่งที่ถูกต้องและเป็นธรรม
2. ต้องมีจิตสำนึกที่ดีและความรับผิดชอบต่อหน้าที่ เสียสละ ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรวดเร็ว โปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้
3. ต้องแยกเรื่องส่วนตัวออกจากตำแหน่งหน้าที่ และยึดถือประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติเหนือกว่าประโยชน์ส่วนตน
4. ต้องละเว้นจากการแสวงหาประโยชน์ที่มีขอบ โดยอาศัยตำแหน่งหน้าที่และไม่กระทำการอันเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนและประโยชน์ส่วนรวม
5. ต้องเคารพและปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญและกฎหมายอย่างตรงไปตรงมา
6. ต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเที่ยงธรรมเป็นกลางทางการเมือง ให้บริการแก่ประชาชน โดยมีอัธยาศัยที่ดี และไม่เลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม
7. ต้องปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยข้อมูลข่าวสารของทางราชการอย่างเคร่งครัดและ รวดเร็ว ไม่ถ่วงเวลาให้เนิ่นช้าและให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนอย่างครบถ้วน ถูกต้อง ทันการณ์และไม่บิดเบือนข้อเท็จจริง
8. ต้องมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน รักษาคุณภาพและมาตรฐานแห่งวิชาชีพโดยเคร่งครัด
9. ต้องยึดมั่นในการปกครองระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
10. ต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในการดำรงตน รักษาชื่อเสียงและภาพลักษณ์ของราชการโดยรวม

คู่มือ
ผลประโยชน์
ทับซ้อน

24

ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงแรงงาน

แนวทางปฏิบัติเพื่อป้องกัน ผลประโยชน์ทับซ้อน

คู่มือ

ผลประโยชน์
ทับซ้อน

25

ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงแรงงาน

การให้ - การรับของขวัญและ ผลประโยชน์

การให้และรับของขวัญและผลประโยชน์ของข้าราชการพลเรือนและเจ้าหน้าที่ภาครัฐ ในประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน ข้อบังคับว่าด้วยจรรยาข้าราชการของส่วนราชการตามพระราชบัญญัติ ระเบียบข้าราชการพลเรือนพ.ศ. 2551 และประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่องหลักเกณฑ์การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. 2543

เนื่องจากความเชื่อถือว่าไว้วางใจของประชาชนต่อการปฏิบัติงานของข้าราชการและเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่จะต้องตัดสินใจและกระทำหน้าที่โดยยึดผลประโยชน์สาธารณะเป็นหลักปราศจากผลประโยชน์ส่วนบุคคลหากข้าราชการและเจ้าหน้าที่ภาครัฐคนใดได้รับของขวัญและผลประโยชน์ที่ทำให้มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจและการกระทำหน้าที่ถือว่าเป็นการประพฤติมิชอบย่อมนำลายความเชื่อถือว่าไว้วางใจของประชาชนกระทบต่อความถูกต้องชอบธรรมที่องค์กรภาครัฐยึดถือในการบริหารราชการรวมทั้งกระทบต่อกระบวนการปกครองในระบอบประชาธิปไตย

คู่มือ

ผลประโยชน์
ทับซ้อน

26

ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงแรงงาน

ของขวัญคืออะไร

ของขวัญและประโยชน์อื่นใด หมายถึง สิ่งใดๆ หรือบริการใดๆ (เงิน ทรัพย์สิน สิ่งของบริการ หรืออื่นๆที่มีมูลค่า) ที่ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ภาครัฐ ให้และหรือได้รับที่นอกเหนือ จากเงินเดือน รายได้และผลประโยชน์จากการจ้างงานในราชการปกติ

ของขวัญและผลประโยชน์อื่นใด สามารถตีค่า ตีราคาเป็นเงิน หรืออาจไม่สามารถตีค่าตีราคาได้

ของขวัญที่สามารถคิดราคาได้ (Tangible gifts) หมายถึงสินค้าน่าบริโภค ความบันเทิง การต้อนรับ ให้ที่พักรถเดินทาง อุปกรณ์เครื่องใช้ เช่น ตัวอย่างสินค้า บัตรของขวัญ เครื่องใช้ส่วนตัว บัตรกำนัล บัตรลดราคา สินค้าหรือบริการและเงิน เป็นต้น

ของขวัญและประโยชน์อื่นใดที่คิดเป็นราคาไม่ได้ (Intangible gifts and benefits) หมายถึงสิ่งใดๆ หรือบริการใดๆ ที่ไม่สามารถคิดเป็นราคาที่จะซื้อขายได้ อาทิ เช่น การให้บริการส่วนตัว การปฏิบัติด้วยความชอบส่วนตัว การเข้าถึงประโยชน์หรือการสัญญาว่าจะให้ หรือการสัญญาว่าจะได้รับประโยชน์มากกว่าคนอื่นๆ

ควรมีการจัดการอย่างไร

การจะรับของขวัญและหรือผลประโยชน์ใดๆ มี 3 คำถาม ที่ใช้ในการตัดสินใจ

- 1) เราควรรับหรือไม่
- 2) เราควรรายงานการรับหรือไม่
- 3) เราสามารถเก็บไว้เป็นของตนเองได้หรือไม่

คู่มือ
ผลประโยชน์
กับข้อ

1

เราควรรับหรือไม่

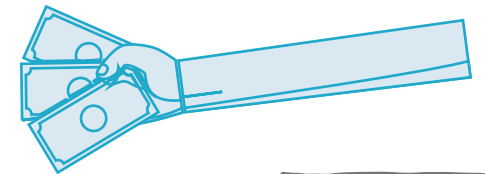
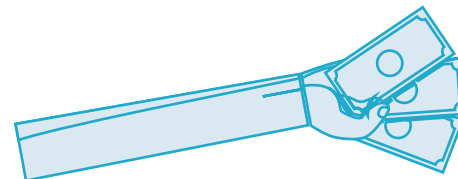

ตามหลักการทางจริยธรรมแม้ว่าเราจะไม่ควรรับ แต่มีหลายโอกาสที่เราไม่สามารถปฏิเสธได้หรือเป็นการรับในโอกาสที่เหมาะสมตามขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรมหรือให้กันตามมารยาทที่ปฏิบัติกัน ในสังคม อย่างไรก็ตามมีหลายโอกาสที่ไม่เป็นการเหมาะสมอย่างยิ่งที่จะรับ

1) ถ้าเป็นการให้เงิน ท่านจะต้องปฏิเสธ ไม่ว่าจะเป็โอกาสใดๆ การรับเงินสด หรือสิ่งใดๆที่สามารถเปลี่ยนกลับมาเป็นเงิน เช่น ลีอตเตอรี่ หุ่น พันธบัตร เป็นการฝ่าฝืนประมวลจริยธรรมและอาจเข้าข่ายการรับสินบน

การถูกเสนอสิ่งใดๆ นอกเหนือจากเงินนั้นสิ่งที่ควรนำมาเป็นเหตุผลการตัดสินใจ คือ

- ทำไมเขาจึงเสนอให้ เช่น ให้แทนคำขอบคุณการเสนอให้มีผลต่อการตัดสินใจในการปฏิบัติตนหรือไม่
- ความประทับใจของท่านต่อของขวัญและหรือผลประโยชน์ที่จะส่งผลต่อการทำงานในอนาคต ถ้าท่านทำงานอยู่ในกลุ่มเสี่ยง อ่อนไหว หรืออยู่ในข่ายที่ต้องได้รับความไว้วางใจเป็นพิเศษ เช่น งานตรวจสอบภายใน และงานตรวจคุณภาพต่างๆ การจัดซื้อจัดจ้าง การออกใบอนุญาตหรือการอนุมัติ/อนุญาตต่างๆ ฯลฯ ท่านจะต้องปฏิบัติตามนโยบายและหลักจริยธรรม เรื่องนี้ มากกว่าบุคคลกลุ่มอื่น

คู่มือ
ผลประโยชน์
กับข้อ

2) การรับก่อให้เกิดการขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและส่วนรวม หรือไม่

หากการรับก่อให้เกิดความขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์สาธารณะ แล้วผลประโยชน์ส่วนตนที่ได้รับกลายเป็นมือนีทิลต่อการปฏิบัติหน้าที่ราชการ หรือก่อให้เกิดข้อสงสัยต่อสาธารณชนว่าเป็นการประพฤติโดยมิชอบ

การขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและส่วนรวม เป็นตัวกระตุ้นให้เกิดการประพฤติมิชอบ และการทุจริตคอร์รัปชัน ในแต่ละส่วนราชการควรกำหนดนโยบายการรับของขวัญและผลประโยชน์ของตนเอง โดยส่วนราชการที่อยู่ในกลุ่มปฏิบัติหน้าที่ที่เสี่ยงต่อการประพฤติมิชอบ ควรกำหนดนโยบายด้านนี้อย่างเคร่งครัดมากกว่าหน่วยงานอื่นๆ หลักการการปฏิบัติงานในภาครัฐอยู่บนพื้นฐานที่ว่า "การกระทำและการตัดสินใจใดๆ จะต้องกระทำด้วยความเป็นกลาง ปราศจากการมีส่วนได้ส่วนเสียในการให้บริการ

ดังนั้นองค์กรหรือบุคคลใดๆ ไม่ควรใช้ของขวัญหรือผลประโยชน์มาแสวงหาความชอบผลประโยชน์ให้กับองค์กรของตนหรือตนเองเหนือองค์กรหรือบุคคลอื่น ทำให้เกิดความสั่นคลอนความเชื่อถือว่าวางใจที่ประชาสังคมมีต่อภาครัฐและทำให้เกิดความไม่เป็นธรรมในสังคมประการสำคัญสมาชิกทั้งหมดในสังคมต้องได้รับการปฏิบัติอย่างเป็นธรรมภายใต้ระบบประชาธิปไตยข้าราชการและเจ้าหน้าที่ภาครัฐ มีพันธะผูกพันที่จะต้องปฏิบัติงานอย่างเป็นธรรม โดยกระทำและแสดงออกโดยยึดมาตรฐานความโปร่งใส ความพร้อมรับผิดชอบ และแสดงพฤติกรรมที่ถูกต้องเที่ยงธรรม ตลอดเวลาที่มีอาชีพรับข้าราชการ

คู่มือ

**ผลประโยชน์
กับข้อ**

29

ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงแรงงาน

2

เราต้องรายงานหรือไม่

1) ธรรมชาติของผู้ให้ พิจารณาตามกฎหมายกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง เช่น ประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ รวมทั้งนโยบายของหน่วยงาน เช่น การทำรับของขวัญหรือประโยชน์จากคู่สัญญา/องค์กรหรือบุคคลที่กำลังจะมาทำการค้า การสัญญาว่าจะให้-รับกับองค์กรหรือบุคคลที่จะขอทำใบอนุญาตหรือรับการตรวจสอบด้านต่างๆ ฯลฯ

หน่วยงานควรกำหนดนโยบายด้านนี้ให้เคร่งครัดและมีกระบวนการที่ช่วยให้ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ภาครัฐสามารถจัดการเรื่องนี้ได้อย่างเหมาะสม การรายงานการรับของขวัญ และหรือผลประโยชน์ใดๆ ต้องมีการลงทะเบียนรับอย่างเป็นทางการ

2) บทบาทหน้าที่ของท่านในองค์กร ถ้าข้าราชการนั้นๆ ทำงานในขอบข่ายที่อ่อนไหวและต้องการความเชื่อถือว่าวางใจเป็นพิเศษ และหรือกลุ่มที่เกี่ยวกับการได้ประโยชน์ หรือเสียประโยชน์ทั้งจากระดับองค์กร และระดับบุคคล อาทิเช่น งานตรวจสอบงานจัดซื้อจัดจ้าง การให้ใบอนุญาต/ยึดใบอนุญาต ฯลฯ ควรให้แน่ใจว่าตัวท่านและองค์กรมีความเที่ยงธรรม และจะไม่ถูกตั้งข้อสงสัย แม้ว่าหน่วยงานของท่านมิได้กำหนดนโยบายเกี่ยวกับการทำรับของขวัญ หรือผลประโยชน์ใดๆ และมีได้กำหนดให้รายงานการรับของขวัญและหรือผลประโยชน์ ท่านควรดำรงความถูกต้องด้วยการรายงานหรือปฏิเสธที่จะรับของขวัญและหรือผลประโยชน์นั้นๆ

หลักการกำหนดว่าของขวัญและประโยชน์อื่นใดควรต้องรายงานหรือไม่ ควรจะต้องให้องค์กรเก็บรักษาไว้หรือไม่ หรือควรตกเป็นของข้าราชการ ให้เทียบเท่ากับค่าตามราคากลาง โดยต้องมีค่าน้อยกว่า 3,000 บาท ทั้งนี้ ให้ปฏิบัติตามประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. 2543

คู่มือ

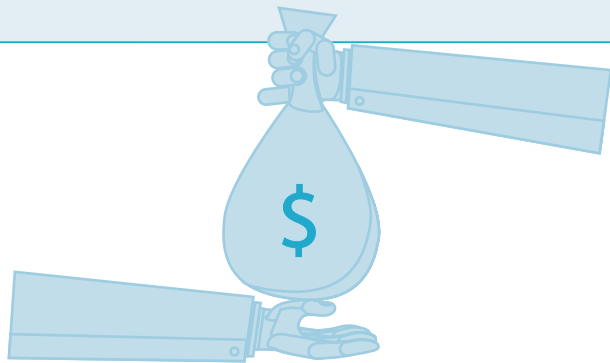
**ผลประโยชน์
กับข้อ**

30

ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงแรงงาน

แนวพิจารณาในการปฏิบัติ

1. ของขวัญทั้งหมดที่มีค่าทางวัฒนธรรมหรือประวัติศาสตร์ เช่น งานศิลปะ พระพุทธรูป เครื่องประดับโบราณ ฯลฯ แม้จะมีขนาดเล็กหรือเป็นเรื่องเล็กน้อยของขวัญนั้นๆ ย่อมเป็นทรัพย์สินขององค์กรไม่ว่าจะมีค่าราคาเท่าใด
2. ของขวัญหรือผลประโยชน์ที่ได้รับเมื่อเทียบกับราคาตลาด มีค่าน้อยกว่า 3,000 บาท ไม่ต้องรายงานและอาจเก็บเป็นของตนเองได้
3. ของขวัญหรือผลประโยชน์ใดๆ เมื่อเทียบกับราคาตลาดมีค่าเกิน 3,000 บาท ต้องรายงานหน่วยงานและลงทะเบียนไว้
4. ถ้าของขวัญหรือผลประโยชน์ที่มีค่าทางการตลาดระหว่าง 3,000-15,000 บาท และเจ้าหน้าที่มีความจำเป็นต้องรับในองค์กรโดยหัวหน้าส่วนราชการตัดสินใจว่าสมควรให้ข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐคนนั้นๆ รับทรัพย์สินดังกล่าวหรือไม่
5. ถ้าของขวัญหรือผลประโยชน์ที่มีค่าทางการตลาดมากกว่า 15,000 บาท ให้ส่งมอบเป็นทรัพย์สินขององค์กร เพื่อใช้ประโยชน์สาธารณะและหรือตามความเหมาะสม องค์กร อาจพิจารณาอนุญาตให้ข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นเก็บรักษาของไว้เป็นกรณีไป เช่น ของขวัญในการย้ายหน่วยงานในขณะดำรงตำแหน่งเดิม ของขวัญในโอกาสเกษียณอายุราชการ หรือลาออกจากงานของขวัญหรือผลประโยชน์ที่เพื่อนร่วมงานให้เมื่อเจ็บป่วย ฯลฯ

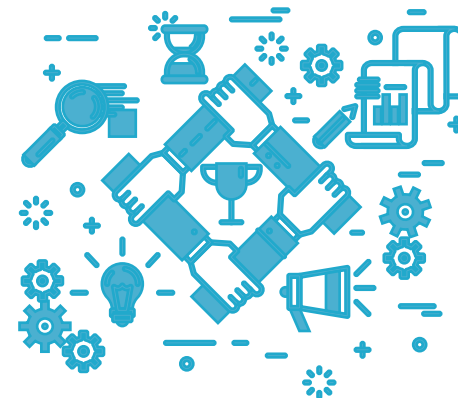
คู่มือ
ผลประโยชน์
กับข้อ

31

ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงแรงงาน

แนวพิจารณาในการปฏิบัติ

6. ถ้าในปีงบประมาณใดๆ คุณค่ารวมของขวัญและหรือผลประโยชน์ที่ได้รับจากผู้ให้คนเดียวกันกลุ่มเดียวกันหรือผู้ให้มีความสัมพันธ์กันหลายๆ ครั้ง เมื่อรวมกันทั้งปีมีค่ามากกว่า 3,000 บาท ต้องรายงานของขวัญหรือผลประโยชน์แต่ละอย่างที่ได้รับ
7. ถ้าในปีงบประมาณใดๆ ได้ของขวัญและหรือผลประโยชน์จากผู้รับบริการ แม้จะต่างคนต่างกลุ่มเพื่อเป็นการขอบคุณในการให้บริการที่ดี แต่เมื่อรวมกันแล้วมีค่ามากกว่า 3,000 บาท ต้องรายงานของขวัญหรือผลประโยชน์แต่ละอย่างนั้น
8. ของขวัญและหรือผลประโยชน์ใดๆ ที่ได้รับเพื่อเป็นการขอบคุณจากผู้รับบริการ (ประชาชนองค์กรเอกชน) ที่ได้อย่างสม่าเสมอบ่อยครั้งอาจทำให้เกิดข้อสงสัยจากประชาชนว่ามีอิทธิพลบิดเบือนก่อให้เกิดอคติในการให้บริการของข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ภาครัฐ หรืออาจก่อให้เกิดความรู้สึกชอบและคาดหวังว่าจะได้รับของขวัญและหรือผลประโยชน์ เมื่อมีผู้มารับบริการควรปฏิเสธการรับ
9. เงินสดหรือสิ่งใดๆ ที่สามารถเปลี่ยนเป็นเงินได้ (ตัวอย่างเช่น หุ่น พันธบัตร ลีออตเตอร์) ต้องปฏิเสธไม่รับไม่ว่าจะอยู่ในสถานการณ์ใดๆ

คู่มือ
ผลประโยชน์
กับข้อ

32

ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงแรงงาน

3

เราจะเก็บรักษาไว้เองได้หรือไม่

- 1) ปกติสามารถเก็บรักษาไว้เอง หากมีค่าไม่เกิน 3,000 บาท
- 2) หากมีราคาทางการตลาดระหว่าง 3,000-15,000 บาท ส่วนราชการต้องพิจารณาตัดสินว่าข้าราชการหรือเจ้าหน้าที่ภาครัฐนั้นๆ จะเก็บไว้เองได้หรือไม่
- 3) หากราคามากกว่า 15,000 บาท จะต้องให้เป็นทรัพย์สินของส่วนราชการ และส่วนราชการพิจารณาตัดสินว่าจะใช้ประโยชน์อย่างไร

การฝ่าฝืนกฏนี้มีโทษอย่างไร

การฝ่าฝืนนโยบายว่าด้วยการรับของขวัญหรือผลประโยชน์นั้น และพร้อมฝ่าฝืนการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมอาจถูกลงโทษตักเตือน ตัดเงินเดือน จนกระทั่งถึงไล่ออก ขึ้นกับความร้ายแรงของการฝ่าฝืน นอกจากนี้หากการรับของขวัญหรือผลประโยชน์นั้นๆ เข้าข่ายการรับสินบน ฉ้อฉลทุจริต และสามารถพิสูจน์ได้ว่าข้าราชการและหรือเจ้าหน้าที่ภาครัฐนั้นๆ รับของขวัญหรือผลประโยชน์ ซึ่งมีผลต่อความเป็นธรรมก่อให้เกิดผลประโยชน์แก่ผู้ให้โดยมิชอบ หากถูกตัดสินว่าผิดจริงผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคนอาจมีส่วนร่วมในการรับโทษทางอาญาด้วย

ข้อควรระวังในการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง

เจ้าหน้าที่ของรัฐส่วนใหญ่คงจะหนีไม่พ้นการได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง หรือกรรมการตรวจรับพัสดุ/ตรวจการจ้าง ซึ่งบางคนอาจดำเนินการไปโดยขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง หรือไม่ศึกษากฎระเบียบที่เกี่ยวข้องอย่างละเอียดหรือปฏิบัติตามที่รุ่นก่อนทำต่อๆ กันมา แต่เป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง จนอาจเกิดเป็นการกระทำผิด ซึ่งผู้กระทำต้องได้รับโทษทางวินัย/อาญา/ละเมิดได้ โดยมีกรณีตัวอย่างที่เกิดขึ้นจากการขาดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องหรือขาดความระมัดระวังจนนำไปสู่การทุจริตซึ่งเจ้าหน้าที่รัฐควรตระหนักไว้เพื่อไม่ให้กระทำผิดพลาดในหลายๆกรณี ดังนี้

กรณีเป็นกรรมการจัดซื้อจัดจ้าง

- 1.เปิดโอกาสให้ผู้เสนอราคานำเอกสารกลับไปแก้ไขหรือส่งเอกสารเพิ่มเติม กรณีที่คุณสมบัติไม่ครบถ้วนหรือไม่ตรงตามรายละเอียดร่างขอบเขตงาน (TOR) ในขณะที่มีการยื่นซองประกวดราคา
- 2.ไม่ตรวจสอบความถูกต้องและความครบถ้วนของหลักประกัน
- 3.ไม่ดำเนินการตามเงื่อนไขการเปิดเพราราคากลางตามที่กฎหมายกำหนด เช่น เรื่องวงเงินที่ต้องประกาศราคากลาง,วิธีการประกาศราคากลาง หรือระยะเวลาที่ประกาศราคากลาง เป็นต้น
- 4.ไม่ดำเนินการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เอกสารข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้าง เช่น ประกาศสอบราคา ประกวดราคา ตามเงื่อนไขที่ระเบียบกฎหมายกำหนด
- 5.ลงลายมือชื่อรับรองในเอกสาร โดยไม่ตรวจสอบรายละเอียดเอกสารที่เกี่ยวข้องทั้งหมดอย่างถี่ถ้วน
- 6.ยอมให้ผู้บังคับบัญชาสั่งการให้ดำเนินการในเรื่องที่ไม่ถูกต้อง โดยไม่ทำบันทึกเสนอความแย้งไว้

คู่มือ

ผลประโยชน์
กับข้อ

คู่มือ

ผลประโยชน์
กับข้อ

กรณีกรรมการตรวจรับพัสดุ/ตรวจการจ้าง

1. ไม่ตรวจรับพัสดุ/งานจ้างให้เสร็จสิ้นโดยเร็วภายในวันที่กฎหมายหรือระเบียบกำหนด ซึ่งอาจทำให้พัสดุ/งานจ้างสูญหายหรือเปลี่ยนแปลงไป
 2. ตรวจรับพัสดุ/งานจ้างโดยไม่ดูคุณสมบัติ คุณลักษณะเฉพาะที่กำหนดในสัญญาอย่างละเอียด
 3. ไม่รู้ว่าจะต้องทำความเข้าใจเสนอหัวหน้าส่วนราชการในกรณีมีการส่งมอบงานจ้าง/พัสดุช้ากว่ากำหนดในสัญญา เพื่อให้ส่วนราชการเรียกค่าปรับ
 4. ไม่ตรวจสอบรายละเอียดของเอกสารการตรวจรับงานจ้าง/พัสดุอย่างละเอียด และไม่ลงนามในเอกสารการตรวจรับทุกหน้า ซึ่งอาจมีการเปลี่ยนแปลงหรือสอดแทรกเอกสารอย่างอื่นที่ก่อให้เกิดความเสียหาย
 5. ยอมให้ผู้บังคับบัญชาสั่งการให้ดำเนินการในเรื่องที่ไม่ถูกต้อง โดยไม่ทำบันทึกเสนอความเห็นแย้ง
- ทั้งนี้ หากเป็นการตรวจรับงานที่ยากเกินกว่าจะเข้าใจ ควรขอความอนุเคราะห์ผู้มีความรู้ประสบการณ์ด้านนั้นๆ จากหน่วยงานภายนอก เข้ามาให้ความเห็น ข้อเสนอแนะ เช่น ด้านไฟฟ้า ก่อสร้าง เครื่องจักรกล เป็นต้น เพื่อป้องกันความผิดพลาด และหากเป็นการตรวจรับงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับประชาชนในชุมชน ควรขอให้แกนนำประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม เพื่อให้บุคคลภายนอกเข้ามาร่วมรับรู้ด้วย

คู่มือ

ผลประโยชน์
กับข้อ

35

ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงแรงงาน

หากท่าน...พบเห็นและประสบกับปัญหา ความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและ ผลประโยชน์ส่วนรวม

เกิดขึ้นกับตัวเอง ให้พิจารณาผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นว่าส่วนรวมเสียผลประโยชน์หรือไม่ หากส่วนรวมเสียผลประโยชน์ ควรหลีกเลี่ยง เช่น หากท่านเป็นกรรมการพิจารณาจัดจ้างหรือพิจารณาค่าความดีความชอบของบุคคลใกล้ชิด ท่านก็ควรถอนตัว จากการเป็นกรรมการหรืองดออกเสียง เนื่องจากการตัดสินใจอาจมีผลทำให้การพิจารณาเบี่ยงเบน แต่หากเป็นเพียงคนรู้จักธรรมดา ท่านควรประกาศให้ทราบว่าท่านรู้จักกับบุคคลนั้น ต่อคณะกรรมการ ทั้งนี้ เพื่อแสดงความบริสุทธิ์ใจของท่านและเพื่อความโปร่งใส

เกิดขึ้นกับผู้ร่วมงานหรือคนใกล้ตัว ควรให้คำแนะนำด้วยการอธิบายถึงผลหรือโทษของความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม รวมทั้งแนะนำวิธีการเพื่อสร้างความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน

เมื่อมีหลักฐานที่ทำให้มั่นใจว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐทุจริตและปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์ของตนเอง และทำให้ประโยชน์ส่วนรวมเสียหายสามารถประสานเพื่อให้ข้อมูลกับหน่วยงาน ต่อไปนี้

- หน่วยงานที่ต้นสังกัดของผู้กระทำความผิด
- สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินของรัฐสภา
- ศูนย์ดำรงธรรม กระทรวงมหาดไทย
- ศาลปกครอง
- สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.)
- มูลนิธิประเทศไทยใสสะอาด
- สำนักงานกองทุนสื่อประชาสัมพันธ์ด้านคอร์รัปชัน (สปต.)

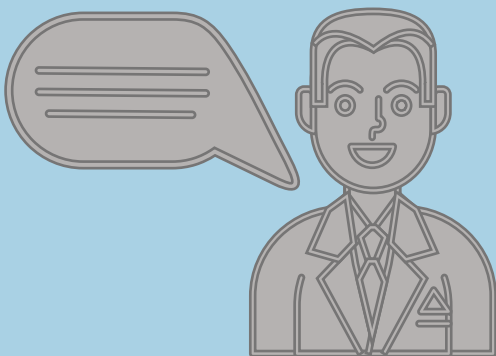
36

ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงแรงงาน

คู่มือ

ผลประโยชน์
กับข้อ

ข้อปฏิบัติหลักสำหรับ สังคมคุณธรรม

คู่มือ
ผลประโยชน์
กับข้อ

ข้อปฏิบัติหลักสำหรับสังคมคุณธรรม

สังคมไทยเป็นสังคมที่มีความหลากหลายในเรื่องชาติ ศาสนา และวัฒนธรรม แต่ก็สามารถผสมผสานกันได้อย่างกลมกลืนเป็นหนึ่งเดียวกันได้ คนไทยจึงควรนำทฤษฎีทางสังคมและวัฒนธรรมที่มีอยู่มาปฏิบัติเพื่อสร้างสังคมคุณธรรมป้องกันการทุจริตโดยปฏิบัติดังต่อไปนี้

1 การยึดและปฏิบัติตามหลักธรรมทางศาสนาของแต่ละศาสนา โดยนำหลักธรรมทางศาสนาเกี่ยวกับการสอนให้เป็นคนซื่อตรง มีวินัย เสียสละ และความพอเพียง มาบูรณาการกับการดำเนินชีวิต เพื่อเป็นแนวทางในการประพฤติปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้องแม้ว่าหลักธรรมของแต่ละศาสนาจะมีมากมายและมีความแตกต่างกัน แต่โดยพื้นฐานของแต่ละศาสนาต่างก็มุ่งสอนให้ศาสนิกชนประพฤติปฏิบัติตนตามหลักธรรมทางศาสนา โดยให้มุ่งกระทำแต่ความดีและละเว้นการทำความชั่วทั้งปวง ซึ่งเป็นคำสอนร่วมกันของทุกศาสนาที่มนุษย์พึงปฏิบัติต่อเพื่อนมนุษย์ ได้แก่

1. ข้อปฏิบัติที่พึงละเว้นเช่นพระพุทธรศาสนาสอนศีล 5 และ
2. ความประพฤติที่พึงปฏิบัติ เช่นพระพุทธรศาสนาสอนเรื่องธรรม 5 ประการ

เมื่อพิจารณาลักษณะดังกล่าวจึงมีความเป็น คุณธรรมสากล

ดังนั้น แก่นแท้ของความดีคือการนำหลัก “ธรรมะ” ไม่ว่าจะ เป็นของศาสนาใด มายึดถือปฏิบัติเพื่อให้เป็นคน “คิดดี ทำดี ทำถูกต้อง” จนเป็นธรรมชาติหรือลักษณะ

คู่มือ
ผลประโยชน์
กับข้อ

2

การน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

มาเป็นหลักในการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้สามารถดำเนินชีวิตอย่างมั่นคงบนพื้นฐานของการพึ่งพาตนเอง ความพอมีพอกิน การรู้จักพอประมาณ และการคำนึงถึง ความมีเหตุผล โดยยึดหลักทางสายกลาง

หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงนี้ ได้รับการเชิดชูสูงสุดจากองค์การสหประชาชาติ (UN) ได้ทูลเกล้าฯ ถวายรางวัล The Human Development Lifetime Achievement Award แต่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และได้มีปาฐกถาถึงหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงว่าเป็นปรัชญาที่สามารถเริ่มได้จากการสร้างภูมิคุ้มกันความประพฤติดังตนเอง นอกจากนี้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงยังได้รับการยกย่องจากต่างประเทศว่าเป็นมาตรการป้องกันททุจริตคอร์รัปชันที่ได้ผลเนื่องจากสามารถหยุดความโลภได้

แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 นี้ เป็นปรัชญาที่ชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนด้วยวิถีชีวิตความรู้ควบคู่คุณธรรม มีความอดทน อดกลั้น อดออม ดำรงไว้ซึ่งความซื่อสัตย์สุจริต โดยมีพื้นฐานมาจากชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทย สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ตลอดเวลาและเป็นการมองโลกเชิงระบบที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา มุ่งเน้นการรอดพ้นจากภัยและวิกฤต เพื่อความมั่นคงและความยั่งยืนของการพัฒนา และนับว่าเป็นแนวคิดสำคัญที่สุดในการสอนคน สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติตนได้ในทุกระดับ โดยเน้นการปฏิบัติบนทางสายกลางและการพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอน

3

การดำรงชีวิตตามวิถีวัฒนธรรมไทยที่งดงาม

มีความเอื้ออาทร รักและแบ่งปัน มีจิตอาสาปฏิบัติตามประเพณีที่งดงามของไทย และมีการถ่ายทอดภูมิปัญญาของท้องถิ่นสู่การปฏิบัติในชีวิตประจำวันของคนไทย คำว่า “วัฒนธรรม” หมายถึงแบบแผนของการประพฤติปฏิบัติของผู้คนในสังคมที่ได้รับการสั่งสมจากรุ่นต่อรุ่นซึ่งแสดงออกในรูปของสัญลักษณ์ที่บ่งบอกถึงความคิด สติปัญญา รวมทั้งระบบคุณธรรมซึ่งสัญลักษณ์ที่แสดงออกอาจอยู่ในรูปแบบที่จับต้องได้ เช่น ภาษา การแต่งกาย เทคโนโลยี ศิลปะ กิริยาท่าทาง และรูปแบบที่จับต้องไม่ได้ เช่น ความคิดความเชื่อค่านิยม

ในสังคมไทย วัฒนธรรมได้ถูกให้ความสำคัญอย่างเป็นทางการโดยรัฐบาลได้ออกพระราชบัญญัติบำรุงวัฒนธรรมแห่งชาติ พ.ศ. 2483 โดยกำหนดความหมายของ “วัฒนธรรม” ว่าหมายถึง ลักษณะที่แสดงออกถึงความเจริญงอกงามความเป็นระเบียบอันดีงาม ความกลมเกลียวก้าวหน้าของชาติและศีลธรรมอันดีของประชาชนและกำหนดให้ประชาชนชาวไทยมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามวัฒนธรรมแห่งชาติ ต้องพดุงส่งเสริมความเจริญก้าวหน้าของชาติ รักษาไว้ซึ่งวัฒนธรรมตามประเพณีที่ดีและช่วยปรับปรุงบำรุงให้ดีขึ้นตามสมัย

สำหรับค่านิยมมีความเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม เนื่องจากค่านิยมบางอย่างได้สร้างแก่นของวัฒนธรรมนั่นเอง เพราะฉะนั้นค่านิยมจึงมีความสำคัญมากและมีผลกระทบต่อความเจริญหรือความเสื่อมของสังคม กล่าวคือ สังคมที่มีค่านิยมที่เหมาะสมและถูกต้อง เช่น สังคมใดยึดถือค่านิยมเรื่องความซื่อสัตย์ ความขยันหมั่นเพียร ความเสียสละ หรือความสามัคคี สังคมนั้นย่อมจะเจริญก้าวหน้าแน่นอน แต่ในทางกลับกันสังคมใดมีค่านิยมที่ไม่สนับสนุนความเจริญ เช่น ค่านิยมที่เชื่อเรื่องโชคชะตาก็จะก่อให้เกิดพฤติกรรมไม่กระตือรือร้นหรือเฉื่อยชาซึ่งจะเป็นอุปสรรคในการพัฒนาเป็นต้น เพราะฉะนั้นการปลูกฝังค่านิยมในสังคมจึงเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมซึ่งเป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของบุคคลในการดำเนินชีวิต ระหว่างสมาชิกในสังคมให้สอดคล้องสัมพันธ์กัน เป็นการสร้างภูมิคุ้มกันและเป็นการเสริมสร้างความเป็นปึกแผ่นให้แก่สังคม

คู่มือ
ผลประโยชน์
กับข้อ

คู่มือ
ผลประโยชน์
กับข้อ

การเสริมสร้างระบบธรรมาภิบาลในการบริหารงานภาครัฐ

ระบบงานให้บริการประชาชน

โดยยึดหลัก “ความเสมอภาค ความเป็นธรรม และความโปร่งใส”

1. สร้างความเสมอภาคและความโปร่งใส ในการให้บริการจากกระทรวงแรงงาน โดยทุกกระบวนการของกระทรวงแรงงานที่ให้บริการประชาชน/ผู้มาใช้บริการของกระทรวงแรงงานทั้งหมด 158 กระบวนการ มีการระบุขั้นตอนการปฏิบัติงานรวมทั้งระยะเวลาที่ให้บริการและอัตราค่าธรรมเนียมค่าใช้จ่ายที่ต้องเสียให้ภาครัฐไว้อย่างชัดเจน ในสถานที่ให้บริการผู้รับบริการสามารถตรวจสอบค่าใช้จ่ายได้ด้วยตนเองและหน่วยงานได้มีการเผยแพร่ข้อมูลให้ผู้รับบริการสามารถเข้าถึงข้อมูลได้อย่างสะดวกและทั่วถึง เพื่อป้องกันการใช้อำนาจหน้าที่เรียกรับประโยชน์โดยมิชอบ

2. นำระบบอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในเรื่องการดำเนินการขั้นตอนของการอนุมัติ/อนุญาตสำหรับการให้บริการของกระทรวงแรงงานเพื่อลดการใช้จ่ายฟิสิกซ์และการพบเจ้าหน้าที่ตัวต่อตัวซึ่งอาจเสี่ยงต่อการทุจริต

3. ปรับปรุงกระบวนการทำงาน ขั้นตอนการทำงานของกระทรวงในการตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ในการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานโดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 ของกระทรวงไม่ต่ำกว่าร้อยละ และในปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 85 เพื่อให้สอดคล้องกับดัชนีวัดภาพลักษณ์การคอร์รัปชันของประเทศ

คู่มือ

ผลประโยชน์
กับข้อ

41

ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงแรงงาน

ระบบการบริหารงานด้านการคลัง

1. นำระบบอิเล็กทรอนิกส์มาใช้จัดการทางการเงิน (e-money) โดยการรับ-จ่ายเงินต่างๆ ของหน่วยงานและการจ่ายเงินต่างๆ จากผู้มาใช้บริการผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ หลีกเลี่ยงการรับ-จ่ายเงินเจ้าหน้าที่เพื่อป้องกันการทุจริต

2. ระบบการจัดซื้อจัดจ้างของสำนักงานปลัดกระทรวงแรงงานได้มีการสร้างความโปร่งใส ความเป็นธรรม การแข่งขันอย่างกว้างขวางและทั่วถึง

3. ระบบการใช้จ่ายงบประมาณมีความประหยัดและคุ้มค่า โดยงบประมาณที่ได้รับในแต่ละปีต้องมีคณะกรรมการเพื่อพิจารณาจัดสรร โดยคำนึงถึงความจำเป็นพร้อมทั้งมีคณะกรรมการกำกับติดตามการใช้จ่ายงบประมาณอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง

ระบบบริหารงานบุคคล

กระทรวงแรงงานมีการสร้างความโปร่งใสในการบริหารงานบุคคลโดยมีระบบการให้คุณ และให้โทษอย่างเป็นธรรม โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ทุกขั้นตอน โดยมีการกำหนดหลักเกณฑ์ แนวทางปฏิบัติงานขั้นตอนและวิธีดำเนินการอย่างชัดเจนและเปิดเผย ในเรื่อง

1. การประเมินผลการปฏิบัติงานประจำปี
2. มีหลักเกณฑ์ขั้นตอนในการเข้าสู่ตำแหน่งที่สูงขึ้น ทุกระดับอย่างชัดเจน และเปิดเผยเจ้าหน้าที่ทุกระดับสามารถเข้าถึงข้อมูลได้อย่างทั่วถึง
3. การแต่งตั้งโยกย้าย มีการกำหนดแนวทางปฏิบัติขั้นตอนดำเนินการคุณสมบัติของบุคคล หลักเกณฑ์ไว้อย่างชัดเจน ทุกคนสามารถเข้าตรวจสอบรายละเอียดได้อย่างเปิดเผยเป็นไปตามระเบียบทางราชการที่กำหนดและเกี่ยวข้อง
4. ตำแหน่งที่มีความเสี่ยงในการแสวงหาผลประโยชน์ หรืออาจถูกกล่าวหาว่าใช้ตำแหน่งเอื้อประโยชน์ต่อพวกพ้อง

คู่มือ

ผลประโยชน์
กับข้อ

42

ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงแรงงาน

เว็บไซต์แสดงเนื้อหาเพิ่มเติม

1 พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ.2543

https://www.nacc.go.th/more_news.php?cid=39&filename=index

2 ประกาศคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์การรับทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใดโดยธรรมจรรยาของเจ้าหน้าที่ของรัฐ พ.ศ. 2543

https://www.nacc.go.th/article_attach/s1.pdf

คู่มือ

ผลประโยชน์
ทับซ้อน

43

ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงแรงงาน

3 ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการให้หรือรับของขวัญของเจ้าหน้าที่รัฐ พ.ศ.๒๕๔๔

https://www.nacc.go.th/article_attach/s2.pdf

4 ประมวลจริยธรรมข้าราชการพลเรือน

http://www.ocsc.go.th/sites/default/files/document/ethics_compile.pdf

5 พระราชบัญญัติการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560

<http://web.krisdika.go.th/data/law/law2/%a1164/%a1164-20-2560-a0001.pdf>

คู่มือ

ผลประโยชน์
ทับซ้อน

44

ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงแรงงาน

เว็บไซต์แสดงกรณีตัวอย่าง การกระทำความผิด

เปิดเพิ่ม 10 คดีทุจริต

https://www.nacc.go.th/download/10_200_pr.pdf

คดีที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติชี้มูลความผิด

<https://www.nacc.go.th/culpability.php>

คู่มือ

ผลประโยชน์
ทับซ้อน

45

ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงแรงงาน

46

ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต กระทรวงแรงงาน

คู่มือ

ผลประโยชน์
ทับซ้อน

